

Vlaams
Parlement

ingediend op **1824** (2018-2019) – Nr. 2
9 april 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Wilfried Vandaele

over het voorstel van decreet

van Johan Danen, Elisabeth Meuleman, Bart Caron en Björn Rzoska

houdende een kader
voor het ontwikkelen van beleid,
gericht op het onomkeerbaar
en stapsgewijs terugdringen
van de Vlaamse emissies van broeikasgassen
om de wereldwijde opwarming van de aarde
en de verandering van het klimaat te beperken

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Elke Wouters;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gweny De Vroe, Bart Tommelein;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Johan Danen.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Nadia Sminate, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Orry Van de Wauwer;
Willem-Frederik Schiltz, Sas van Rouveroi;
Bert Moyaers, Els Robeyns;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Documenten in het dossier:

1824 (2018-2019) – Nr. 1: Voorstel van decreet

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn besprak op 19 maart en 3 april 2019 het voorstel van decreet van Johan Danen, Elisabeth Meuleman, Bart Caron en Björn Rzoska houdende een kader voor het ontwikkelen van beleid, gericht op het onomkeerbaar en stapsgewijs terugdringen van de Vlaamse emissies van broeikasgassen om de wereldwijde opwarming van de aarde en de verandering van het klimaat te beperken (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1824/1).

1. Toelichting op 19 maart 2019

Johan Danen licht het voorstel toe, dat het klimaatbeleid decretaal wil verankeren, anders dan de huidige aanpak, waarin de doelstellingen niet wettelijk vastgelegd zijn. Een soortgelijk voorstel werd in het federale parlement ingediend (*Parl.St.* Kamer 2018-19, nr. 3517/1).

Het voorstel van Klimaatdecreet bevat verschillende instrumenten. Ten eerste worden doelen gesteld voor het regeringsbeleid ten aanzien van de reductie van broeikasgassen en voor hernieuwbare energie. Het klimaat is een globaal publiek goed en daarom moet ieder land en iedere regio zijn eerlijke deel bijdragen aan het voorkomen van klimaatverandering. De indieners willen vijfjaarlijkse klimaatplannen die door de regering worden opgesteld. Zij bevatten het emissiebudget en vijfjaarsdoelstellingen voor hernieuwbare energie en energiebesparing.

Daaraan gekoppeld is een klimaatbegroting, waarin wordt aangegeven welke concrete beleidsmaatregelen de regering verwacht te nemen. Er wordt ook inzichtelijk gemaakt hoeveel broeikasgassen worden uitgestoten in dat jaar en hoe zich dat verhoudt tot het behalen van het vijfjaarsdoel in het klimaatplan. Op dit moment zijn de plannen en doelstellingen te vrijblijvend, oordeelt het lid. Als ze bij decreet vastliggen heeft men geen andere keuze dan ze te realiseren.

Verder bepleit het voorstel klimaatverantwoording en een expertencommissie. Er zijn immers wel experts en commissies maar geen echte expertencommissie Klimaat. Voor de indieners kan die vanzelfsprekend voortbouwen op wat nu al wordt uitgevoerd, maar dan wel samengebracht en efficiënter. In elk geval moet zij onafhankelijk zijn, kennis verzamelen en als planbureau optreden. In Nederland bestaat er al een, die onafhankelijk advies geeft.

Voor de rest verwijst hij naar de gepubliceerde toelichting.

2. Behandeling op 3 april 2019

2.1. Toelichting

Johan Danen wijst erop dat het voorstel des te relevanter is nu de Kamer de herziening van artikel 7bis van de Grondwet open heeft gehouden. Het was ook zijn bedoeling de bespreking ten gronde pas te houden als daar zekerheid over was.

De inhoud spreekt voor zich. Doel van het voorstel van decreet is de verankering van de wijze waarop het Vlaams klimaatbeleid invulling geeft aan de klimaatverplichtingen. Dat gebeurt volgens de indieners het best in een Vlaams decreet, wat betreft het mitigatiedeel. Het gaat om de maatregelen die nodig zijn om de opwarming onder 2 graden te houden en liefst onder 1,5 graad. Het voorstel sluit aan op soortgelijke in de andere gewesten en op de federale Klimaatwet die er hopelijk snel komt. Het Waals Parlement nam overigens al een Klimaatdecreet aan (Klimaatdecreet van 19 februari 2014).

Wachten met de transitie levert risico's op voor CO₂-intensieve bedrijfstakken, zoals nutsbedrijven, zware industrie, transport, vastgoedsector en niet te vergeten landbouw. Het halen van de doelstellingen uit de Overeenkomst van Parijs vergt grote veranderingen van alle delen van de samenleving, maar in het bijzonder van de CO₂-intensieve bedrijfstakken.

Ons systeem is er echter niet op gericht snel met dergelijke uitdagingen om te gaan, zoals beschreven in twee tragedies: die van de meent en die van de horizon. Daarom is het nodig bij decreet vast te leggen wat moet gebeuren.

2.2. Bespreking

De fractie van *Andries Gryffroy* kan niet akkoord gaan met het voorstel. Dergelijke doelstellingen in een decreet opnemen, kan slecht uitdraaien met de Nederlandse klimaatzaak als voorbeeld. Men moet beginnen met de uitwerking van concrete maatregelen. Bovendien moet men zoiets niet regionaal vastleggen als men tegelijk mikt op samenwerkingsakkoorden op grond van een federale Klimaatwet. Beide zouden immers tegenstrijdig kunnen blijken. Als men de doelstellingen in een wet vastlegt, wordt het bovendien mogelijk voor de milieubeweging om de staat te dagvaarden als ze niet worden gehaald. Uiteindelijk gaat de rekening dan naar de belastingbetaler, dus iedereen.

Robrecht Bothuyne denkt dat eenieder het belang van een sterk klimaatbeleid inziet. Daar is volgens hem goed aan gewerkt tijdens deze legislatuur, zoals de resoluties daarover tonen (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 992/2 en *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1713/2). Hij betreurt dan ook de electorale symboliek van het voorstel van decreet. Ook hij waarschuwt voor de grote impact. Het Waalse Klimaatdecreet uit 2014 is het beste bewijs dat er geen effect is op het klimaatbeleid of op de uitstoot, die juist is gestegen in die regio, terwijl het Vlaams Parlement volgens hem wel bakens heeft verzet.

Johan Danen is bereid zijn voorstel op te schorten als de meerderheid echt de intentie heeft om tot een Klimaatdecreet te komen. Er kan dan overlegd worden, waarna het punt, zo suggereert hij, opnieuw kan geagendeerd worden wanneer over het decreet betreffende het zesde mestactieprogramma wordt vergaderd. Hij vermoedt evenwel dat de genoemde intentie ontbreekt, zeker bij N-VA.

Verder betreurt hij de suggestie dat doelstellingen vastleggen in tegenstelling is met concrete maatregelen. Het is net omgekeerd: de indieners willen het eerste om het tweede te garanderen. Uiteraard verbetert een decreet op zich het klimaat niet, maar het dwingt wel tot het voeren van beleid. Dat laatste werd lange tijd als niet dringend beschouwd.

Ook hij is tevreden over de samenwerking en de resoluties waarin die resulteerde, maar voor het overige is de 'sense of urgency' helemaal niet aanwezig. Dergelijk decreet hoeft helemaal geen vodge papier te zijn, zoals het helaas wordt weggezet. De aanpak moet op lange termijn plaatsvinden, en dat is net wat in ons politiek bestel ontbreekt. Het voorstel is er precies op gericht tot die langetermijnaanpak te dwingen, waardoor bedrijven en burgers zekerheid krijgen over het Vlaamse ambitieniveau, wat ook de investeringsstabiliteit ten goede zal komen.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde wijst er, wat het gevaar van de juridisering betreft, op dat nu al mogelijkheden bestaan om klimaatbeleid af te dwingen voor de rechtbank, zoals Urgenda bewees in Nederland. Het kreeg ook in beroep gelijk. Daar is dergelijke Klimaatwet niet eens voor nodig, besluit hij, en dat argument van de tegenstanders klopt dus niet. Daar komt bij dat gerechtelijke uitspraken niets afdoen aan het primaat van de politiek. Er is immers geen discussie over de doelstellingen. Het blijft aan de politiek om met het oog daarop

beleidskeuzes te maken, zoals bijvoorbeeld tussen elektrische wagens en isolatie van sociale woningen. Natuurlijk wordt met het vastleggen van die doelstellingen in een wet of decreet geen magische oplossing gerealiseerd.

Voor de fractie van *Andries Gryffroy* blijft die juridisering een probleem. Hij bestrijdt ook de eensgezindheid over de doelstellingen. Groen wil bijvoorbeeld een reductie van broeikasgassen met 55 procent tegen 2030, evenwel zonder referentiejaar, terwijl N-VA 35 procent minder dan in 2005 wil. Er zullen bij wettelijke vastlegging dan ook altijd discussies achteraf voor de rechtbank zijn.

Johan Danen gelooft dat men wel akkoord gaat over de langetermijndoelstellingen. Minister Koen Van den Heuvel stelde recent nog dat men naar een klimaatneutraal Vlaanderen moet gaan tegen 2050. Daar is geen discussie over en dat zou perfect kunnen vastgelegd worden in een decreet. Het voorstel gaat overigens niet alleen over de doelen, maar ook over een klimaatbegroting, de eindverantwoordelijkheid en de installatie van een expertengroep. Het is heel redelijk, en nodig om Vlaanderen op de toekomst voor te bereiden.

Robrecht Bothuyne repliceert dat de doelstellingen Europees worden vastgelegd. In Parijs worden wij vertegenwoordigd door Europa. Regio's die doelstellingen verankeren, noemt hij symboolpolitiek. Zijn fractie verkiest krachtadig beleid in Europees overleg.

De fractie van *Johan Danen* blijft ervan overtuigd dat een decreet de doelstellingen sterker verankert. De gevolgen voor wie in 2030 en verder niet aan de Europese doelstellingen beantwoordt, zijn veel minder streng dan wat in het voorliggende voorstel staat. Hij vraagt dan ook de stemming.

3. Stemming

Ter stemming gelegd worden de artikelen 1 tot en met 17, en het voorstel van decreet houdende een kader voor het ontwikkelen van beleid, gericht op het onomkeerbaar en stapsgewijs terugdringen van de Vlaamse emissies van broeikasgassen om de wereldwijde opwarming van de aarde en de verandering van het klimaat te beperken, als geheel, verworpen met 9 stemmen tegen 1.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Wilfried VANDAELE,
verslaggever